

The Relationship Between Positive Attitude Towards School and Students' Academic Well-Being with the Mediating Role of Cognitive Flexibility

Zahra Khosravipour¹ , Davood Toosi^{2*} , Fatemeh Mazaheripour³

1. Department of Educational Sciences, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. Email: zahrakhosravipoor89@gmail.com
2. Corresponding Author, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran. Email: d.toosi67@gmail.com
3. Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran. Email: f.mazaheripoor@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received: 30 Nov 2022
Revised: 27 Jan 2023
Accepted: 8 Feb 2023
Online Published: 22 Sep 2024

Keywords:
Cognitive Flexibility, Academic Well-Being, Positive Orientation Towards School, Students, Secondary School.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between positive orientation towards school and students' academic well-being. Correlational and structural equation model research methodologies were implemented. The statistical population comprises 360 students from the first secondary school in Minoudasht city during the academic year 2022-2023. Utilizing Cochran's formula, 186 students were chosen as the research sample. Three questionnaires were employed to collect data: positive orientation towards school (POTS), academic well-being (AWBQ) and cognitive flexibility (CFI) questionnaires. Data analysis has been done with the help of SmartPLS3 software and structural equation modeling. The results showed that a positive attitude toward school has a direct and beneficial impact on academic well-being and cognitive flexibility. Additionally, cognitive flexibility has a positive and direct effect on academic well-being. Moreover, the indirect impact of a positive attitude toward school on academic well-being, which is mediated by cognitive flexibility, is both positive and significant. The findings indicate that the more students have a positive orientation towards school and have higher cognitive flexibility, the higher their academic well-being increases.

Cite this article: Khosravipour, F., Toosi, D., & Mazaheripour, F. (2024). The Relationship Between Positive Attitude Towards School and Students' Academic Well-Being with the Mediating Role of Cognitive Flexibility. *Journal of Applied Psychological Research*, 15(3), 97-112. doi: 10.22059/japr.2023.351722.644462.

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.351722.644462>

© The Author(s).

رابطه جهت گیری مثبت به مدرسه با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان با نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی

زهرا خسروی پور^۱، داود طوسی^{۲*}، فاطمه مظاهری پور^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: zahrahosravipoor89@gmail.com
۲. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: d.toosi67@gmail.com
۳. کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. رایانامه: f.mazaheripoor@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۰۹

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۱/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۱۹

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

کلیدواژه ها:

انعطاف پذیری شناختی، بهزیستی تحصیلی، جهت گیری مثبت به مدرسه، دانش آموزان، دوره متوسطه.

هدف پژوهش حاضر، تعیین نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی در رابطه بین جهت گیری مثبت به مدرسه و بهزیستی تحصیلی دانش آموزان است. روش تحقیق همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دوره متوسطه اول شهرستان مینودشت سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به تعداد ۳۶۰ نفر بود که تعداد ۱۸۶ نفر با استفاده از فرمول کوکران به روش نمونه گیری تصادفی به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. گردآوری داده ها با استفاده از سه پرسشنامه شامل پرسشنامه های جهت گیری مثبت به مدرسه (POTS)، بهزیستی تحصیلی (AWBQ) و انعطاف پذیری شناختی (CFI) انجام شد. تحلیل داده ها با کمک نرم افزار SmartPLS3 و مدلسازی معادلات ساختاری انجام گرفت. نتایج نشان داد جهت گیری مثبت به مدرسه بر بهزیستی تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی تأثیر مثبت و مستقیم دارد. همچنین انعطاف پذیری شناختی تأثیر مثبت و مستقیم بر بهزیستی تحصیلی دارد. همچنین تأثیر غیرمستقیم جهت گیری مثبت به مدرسه بر بهزیستی تحصیلی با نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی مثبت و معنادار است. یافته ها بیانگر این است که هرچه دانش آموزان نسبت به مدرسه جهت گیری مثبت تری داشته باشند و از انعطاف پذیری شناختی بیشتری برخوردار باشند، میزان بهزیستی تحصیلی شان افزایش می یابد.

استناد: خسروی پور، ز.، طوسی، د.، و مظاهری پور، ف. (۱۴۰۳). رابطه جهت گیری مثبت به مدرسه با بهزیستی تحصیلی دانش آموزان با نقش میانجی انعطاف پذیری شناختی. فصل نامه

پژوهش های کاربردی روانشناختی، ۱۵(۳)، ۹۷-۱۱۲. doi: 10.22059/japr.2023.351722.644462

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2023.351722.644462>

© نویسندگان.

۱. مقدمه

همواره نظام آموزشی و عوامل مؤثر بر موفقیت و کیفیت تحصیلی^۱ دانش‌آموزان از دغدغه‌های پژوهشگران بوده است. در تحقیقات متفاوت، این عوامل با توجه به میزان اهمیت و میزان تأثیری که بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان داشته‌اند مورد بررسی قرار گرفته‌اند. یکی از این عوامل که دارای اهمیت زیادی است و بر نتایج تحصیلی تأثیرگذار است، بهزیستی تحصیلی است (قدم‌پور و همکاران، ۱۳۹۷). بهزیستی تحصیلی^۲ از روان‌شناسی مثبت گرفته شده است که در ارزیابی نظام آموزشی، یکی از شاخص‌های مهم تلقی می‌شود و تأثیر آن بر کیفیت زندگی و مسائل آموزشی، شاخص مهم فرایند تحصیلی در نظر گرفته می‌شود (طهماسب‌زاده شیخ‌لار، ۱۳۹۹).

بهزیستی تحصیلی بر سطوح بالای انرژی و انعطاف ذهنی، تمرکز، برانگیختگی و جذب‌شدگی شادی‌آفرین در هنگام مطالعه دلالت دارد (داوری بیلندی، ۱۳۹۶). بهزیستی تحصیلی دارای مؤلفه‌هایی از جمله مهارت انجام تکالیف، رضایتمندی و رضایت‌بخشی در عملکرد و همچنین اشتیاق تحصیلی است (تویوی و دسی،^۳ ۲۰۱۶). همچنین بافت مدرسه در فرایند آموزشی به‌عنوان شاخصی مهم در رابطه با بهزیستی تحصیلی بررسی شده است (هولوپاینن و همکاران،^۴ ۲۰۱۲).

بر این مبنا تعریف بهزیستی تحصیلی در ارتباط با چهار بعد بیان می‌شود: اولین بعد شامل ارزش مدرسه است. این بعد براساس میزان ارزشی که دانش‌آموز برای مدرسه قائل می‌شود و اعتبار و هدفی که دانش‌آموز در مدرسه به دنبال آن است، بیان می‌شود. دومین بعد، فرسودگی نسبت به مدرسه است. این بعد به‌عنوان خستگی از پاسخگویی به انتظارات مدرسه، نگرش بدبینانه و احساس بی‌کفایتی از آموختن تعریف می‌شود. درگیری در تکالیف مدرسه به‌عنوان سومین بعد بهزیستی تحصیلی که به‌عنوان حالت مثبت و متمرکز ذهن بر فرایند تحصیل که دارای ویژگی‌هایی مانند پایداری توجه، انرژی‌گذاری و دریافت مطالب همراه است، تعریف شده است. رضایت تحصیلی چهارمین بعد بهزیستی تحصیلی است که به احساس رضایت فرد از انتخاب مسیر برای کسب اهداف شخصی اشاره دارد (کرمی و همکاران، ۱۳۹۷).

پژوهش‌ها نشان داده است بهزیستی تحصیلی در درگیری هیجانی و شناختی به‌عنوان عاملی فراگیر و مداخله‌کننده در مدارس در نظر گرفته می‌شود. هر اندازه دانش‌آموزان از نظر هیجانی و شناختی، با یادگیری ارتباط بیشتری داشته باشند، زمان بیشتری را برای مطالعه صرف می‌کنند و با نیازهای تحصیلی خود به‌طور مناسب‌تری کنار می‌آیند. همچنین احساس درگیری و کارآمدی در مقابل نیازهای تحصیلی با بهزیستی تحصیلی تجربه‌شده ارتباط دارد. در صورت دادن فرصت بیشتر به دانش‌آموزان جهت استفاده از علایق شخصی خود در فعالیت‌های تحصیلی و مدیریت کلاس و تعامل بیشتر با همکلاسی‌ها و معلمان خود، بهزیستی تحصیلی آنان افزایش پیدا می‌کند (رستگار، صیف و مالکی، ۱۳۹۷).

از عواملی که جهت‌گیری مثبت به مدرسه^۵ آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان است. جهت‌گیری مثبت به مدرسه را می‌توان افکار، برنامه‌ها، انگیزه‌ها، امیدها و احساسات افراد درمورد آینده آن‌ها دانست (آلم و همکاران،^۶ ۲۰۱۹). میزان گرایش مثبت به مدرسه توسط لیبی^۷ (۲۰۰۴ به نقل از احمدی و همکاران، ۱۳۹۹) بسط و توسعه داده شد تا نگرش‌ها و انگیزه‌های دانش‌آموزان را به مدرسه و یادگیری اندازه‌گیری کند. آن‌ها میزان موفقیت تحصیلی و نگرش دانش‌آموزان را با استفاده از ساختارهایی مانند احساسات آنان درمورد رفتن به مدرسه ارزیابی کردند (احمدی و همکاران، ۱۳۹۹). نگرش دانش‌آموزان به مدرسه می‌تواند موجب جهت‌گیری آن‌ها در فعالیت‌های یادگیری شود. هر زمان موضوع درس برای دانش‌آموزان لذت‌بخش و مفید باشد، تمرکز آن‌ها بر یادگیری بیشتر می‌شود و تکالیف خود را با هدف دنبال می‌کنند. انتخاب اهداف به نگرش افراد درباره تحصیل وابسته است. هنگامی که دانش‌آموز در تصمیم‌گیری‌های کلاسی مشارکت فعال داشته باشد، احساس امنیت و راحتی

1. academic quality
2. academic well-being
3. Thuy-vy & Deci
4. Holopainen et al.
5. Positive orientation of the school
6. Alm et al.
7. Libbey, H. P.

بیشتری خواهد کرد، ولی وقتی دانش‌آموز احساس کند معلم هر لحظه قصد ارزیابی او را دارد، احساس ایمنی نمی‌کند و در نتیجه جوی تنش‌زا ایجاد خواهد شد (معینی کیا و همکاران، ۱۳۹۶). گرایش مثبت به مدرسه براساس دو بعد بیان شده است: میزان گزارش دانش‌آموزان در مورد علاقه به مدرسه و دامنه‌ای که دانش‌آموزان با آن دستاوردهای تحصیلی را ارزش‌گذاری می‌کنند. دانش‌آموزان علاقه‌مند به مدرسه به قوانین و مقررات موجود در مدرسه احترام می‌گذارند و اهداف فردی‌شان همسو با اهداف مدرسه است و با باورشان به اینکه دستاوردهای تحصیلی و یادگیری با زندگی یا موفقیتشان به‌عنوان یک فرد بالغ در ارتباط است، مشخص می‌شوند (هنرپروران، ۱۳۹۶).

مطالعات نشان داده است دانش‌آموزانی که ارتباط و پیوند قوی‌تر و بیشتری با مدرسه دارند، افسردگی و اضطرابشان کمتر است (هدایت و صادق‌زاده، ۱۳۹۹). وانگ و همکاران^۱ (۲۰۱۹) معتقدند جهت‌گیری مثبت و روابط دوستانه در محیط مدرسه و کلاس درس سبب ایجاد احساس تعلق به مدرسه می‌شود و در نتیجه از میزان ترک تحصیل، افسردگی و خلق‌وخوی منفی آنان کاسته می‌شود. دانش‌آموزان دارای این احساس تعلق، اساساً با وقت و علاقه‌اندک برای ابتلا به مشکلات اخلاقی و مخرب، در مسیر درست قرار گرفته‌اند. همچنین روابط بسیار مثبت‌تری با آموزگاران و بزرگترها در آن‌ها مشاهده شده است (فرنودیان و همکاران، ۱۳۹۸). ویژگی‌های اثربخشی مدرسه از طریق تأثیر مثبت آن‌ها بر روابط مثبت و محترمانه دانش‌آموز و معلم و انگیزه و پیشرفت تحصیلی، موجب افزایش عزت‌نفس دانش‌آموزان و جهت‌گیری آینده‌نگرانه آن‌ها می‌شود (آلم و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین دانش‌آموزانی که امید بیشتر، کارایی، خوش‌بینی و مقاومت دارند، رضایت بیشتری از زندگی دارند. شواهد و جهت‌گیری‌های مثبت آن‌ها به مدرسه سبب کاهش پریشانی‌های عاطفی آن‌ها می‌شود (کیم و همکاران^۲، ۲۰۱۹). وانگ و همکاران (۲۰۱۹) بر احساس تعلق به مدرسه و انتظارات آموزشی بر ارتباط بین دانش‌آموز و معلم و انتظارات شغلی تأکید کردند و نشان دادند جهت‌گیری مثبت به مدرسه بر نتایج رفتارهای فردی و بهداشت روانی تأثیر دارد.

یکی از عواملی که می‌تواند بین جهت‌گیری مثبت به مدرسه و بهزیستی تحصیلی میانجی‌گری کند، انعطاف‌پذیری شناختی است. تغییر و تحولات در طول زمان موجب تجدیدنظر در تصمیمات و انتخاب‌های افراد می‌شود. بدین جهت برخورداری از انعطاف‌پذیری شناختی در جامعه‌ای که به سرعت در حال تغییر است، ضروری و برای حل مسائل لازم است (شادمان سادات محله، ۱۳۹۳).

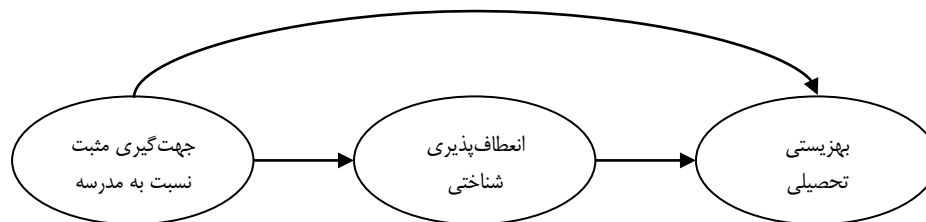
انعطاف‌پذیری شناختی، بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان را در کلاس درس تحت تأثیر قرار می‌دهد و توانایی بازنگری در برنامه به هنگام برخورد با موانع اطلاعات یا خطای جدید را شامل می‌شود (سیفی و همکاران، ۱۳۹۶). به عبارتی انعطاف‌پذیری شناختی، شامل آگاهی فرد از انتخاب‌ها و گزینه‌های جایگزین و مناسب در هر موقعیت مفروض و تمایل به انعطاف‌پذیر بودن برای سازگاری با موقعیت، تعریف می‌شود (آقاجانی و صمدی‌فر، ۱۳۹۷). انعطاف‌پذیری شناختی توانایی افراد در ایجاد راهبردهای ذهنی در مواجهه با موقعیت‌های غیرمنتظره و استفاده از این راهبردها متناسب با شرایط است. همچنین انعطاف‌پذیری شناختی را می‌توان به‌عنوان وجود بیش از یک و چند راهبرد جایگزین در مجموعه شناختی فرد و توانایی انتخاب یک یا چند مورد از این گزینه‌ها را متناسب با شرایط در صورت لزوم بیان کرد (توفک‌چی‌باشی و مصطفی^۳، ۲۰۲۰). افرادی که از انعطاف‌پذیری شناختی لازم برخوردارند، آگاهی کافی از راهبردهای مطالعه دارند و بر راهبردهای مقابله با مسائل و سبک‌های تصمیم‌گیری بهتر تمرکز می‌کنند؛ به‌گونه‌ای که با به‌کارگیری این راهبردها در زمینه‌های تحصیلی، در انجام تکالیف و رفتارهای اجتماعی احساس شایستگی می‌کنند (بیلجیک و بیلگین^۴، ۲۰۱۶).

نتایج مطالعه برخی پژوهشگران مانند اوزکان و اسن^۵ (۲۰۱۶) نشان می‌دهد انعطاف‌پذیری شناختی می‌تواند خودکارآمدی تحصیلی، اجتماعی و هیجانی را پیش‌بینی کند. سالم القرائیه^۶ (۲۰۲۰) انعطاف‌پذیری شناختی را توانایی تغییر راهبردهای شناختی

1. Wong et al.
2. Kim et al.
3. Tüfekçibaşı & Mustafa
4. Bilgiç & Bilgin
5. Özcan & Esen
6. Salem Algharaibeh

یک فرد تعریف کرد که برای پرداختن به موقعیت‌های جدید استفاده می‌شود. نتایج پژوهش کسا و همکاران^۱ (۲۰۲۱) نشان داد گرایش همدلی، هم انعطاف‌پذیری شناختی و هم حرفه‌ای بودن معلم را با نرخ‌های مشخص پیش‌بینی می‌کند و انعطاف‌پذیری شناختی نقش واسطه‌ای در رابطه بین گرایش همدلی و حرفه‌ای بودن معلم دارد.

با توجه به مطالب بیان شده می‌توان به اهمیت بهزیستی تحصیلی در مدارس پی برد. در صورتی که به بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان توجه شود فرسودگی آنان در مدرسه کمتر می‌شود. همچنین سبب رضایت از مدرسه و انجام تکالیف بهتر می‌شود و ارزش مدرسه را در بین آنان افزایش می‌دهد. هر کدام از متغیرهای پژوهش، نقش مهمی در بهبود عملکرد دانش‌آموزان و مدرسه ایفا می‌کند و این متغیرها هر کدام به صورت مجزا در محیط آموزشی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. در این پژوهش، هر سه متغیر به صورت یک مجموعه بررسی شدند. با توجه به آنچه در مرور پژوهش‌های گذشته آمد، می‌توان گفت نگرش مثبت به مدرسه می‌تواند به صورت مستقیم و با میانجی انعطاف‌پذیری شناختی بر بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان اثرگذار باشد. همچنین بررسی مطالعات گذشته ضرورت انجام این پژوهش را بیشتر آشکار می‌کند. این پژوهش با هدف آزمون مدل نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی در پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی براساس جهت‌گیری مثبت به مدرسه در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه اول شهرستان مینودشت است.

شکل ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

۲. روش

۲-۱. جامعه، نمونه و روش اجرا

پژوهش حاضر با توجه به هدف کاربردی، و روش آن همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بوده است. جامعه آماری آن را کلیه دانش‌آموزان متوسطه دوره اول شهرستان مینودشت در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ به تعداد ۳۶۰ نفر تشکیل دادند. از جامعه فوق ۱۸۶ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و در پژوهش شرکت کردند. معیارهای ورود به پژوهش شامل تحصیل در مدارس دولتی شهرستان مینودشت، رضایت کامل شرکت‌کنندگان، دانش‌آموزان متوسطه دوره اول و دانش‌آموزان مدارس عادی شهرستان بود. همچنین معیار خروج از پژوهش نیز شامل ناقص پرکردن پرسشنامه، پاسخ‌دهی تصادفی پرسشنامه و انصراف فرد از ادامه همکاری بود. به تمامی آزمودنی‌ها اطمینان داده شد که تمامی موارد اخلاقی پژوهش رعایت می‌شود و اطلاعات دانش‌آموزان محرمانه است و در اختیار دیگران قرار نخواهد گرفت. ابتدا اقدامات لازم به منظور دریافت مجوز از اداره آموزش و پرورش برای اجرا در مدارس صورت گرفت. پس از هماهنگی با مدیران مدارس، این پژوهش با ارائه توضیحات لازم و پرسشنامه‌های مربوط اجرا شد. در مورد اهداف هر پرسشنامه، در صورت ابهام توضیحاتی ارائه شد. به منظور جلب مشارکت دانش‌آموزان، شماره تماس در اختیارشان قرار گرفت تا در صورت تمایل از نتیجه آزمون‌های خود مطلع شوند. در پژوهش حاضر، ملاحظات اخلاقی شامل دریافت رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد.

۲-۲. ابزار سنجش

۲-۲-۱. مقیاس بهزیستی تحصیلی^۲ (AWBQ)

پرسشنامه بهزیستی تحصیلی توسط تومین-سوینی و همکاران (۲۰۱۲) ساخته شد. این مقیاس یک پرسشنامه خودسنجی با ۳۱

1. Kaçay et al.

2. Academic well-Being Questionnaire (AWBQ)

گویه و ابعاد ارزش مدرسه، فرسودگی نسبت به مدرسه، رضایتمندی تحصیلی و مشارکت در تکالیف مدرسه طراحی شده است. تومین سوینی و همکاران (۲۰۱۲) روایی مقیاس را مطلوب ارزیابی کردند و پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ برای ارزش مدرسه ۰/۶۴، فرسودگی نسبت به مدرسه ۰/۷۷، رضایتمندی تحصیلی ۰/۹۱ و درگیری در کار مدرسه ۰/۹۴ به دست آمد. مرادی و همکاران (۱۳۹۵) آزمون ساختار عاملی و سنجش همسانی درونی پرسشنامه بهزیستی تحصیلی را در میان دانش‌آموزان متوسطه دوم بررسی و روایی و پایایی آن را مناسب گزارش کردند. آنان خطای ریشه مجذور میانگین تقریب آن را ۰/۰۶ به دست آوردند و پایایی آن را برای ارزش مدرسه ۰/۸۸، فرسودگی نسبت به مدرسه ۰/۷۳، رضایتمندی تحصیلی ۰/۷۳ و درگیری در کار مدرسه ۰/۷۵ محاسبه کردند. در پژوهش حاضر، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

۲-۲-۲. مقیاس جهت‌گیری مثبت به مدرسه^۱ (POTS)

این پرسشنامه توسط ابوالمعالی (۱۳۹۶) ساخته شد که متشکل از ۴۳ سؤال و چهار بعد شامل رضایت از مدرسه، احساس تعلق به مدرسه، تلاش تحصیلی و نگرش به همکلاسی‌ها است. روایی سازه این پرسشنامه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شده است و عامل‌های این پرسشنامه توانسته‌اند ۶۵/۰۸ درصد از واریانس کل آزمون را تعیین کنند. روش نمره‌گذاری در طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای صورت می‌گیرد. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مؤلفه رضایت از مدرسه ۰/۸۹۲، احساس تعلق به مدرسه ۰/۸۷۵، تلاش تحصیلی ۰/۶۴۶ و نگرش به همکلاسی‌ها ۰/۵۲۳ است و گویه‌های مؤلفه‌ها از همسانی درونی قابل‌قبولی برخوردارند. در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۶ به دست آمد.

۲-۲-۳. مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی^۲ (CFI)

پرسشنامه ۲۰ سؤالی انعطاف‌پذیری شناختی توسط دنیس و وندروال^۳ (۲۰۱۰) ساخته شده و دارای سه مؤلفه ادراک کنترل‌پذیری، ادراک توجیه رفتار و ادراک گزینه‌های مختلف است. نمره‌گذاری پرسشنامه براساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرتی است که به گویه بسیار مخالفم عدد ۱ و به گویه بسیار موافقم عدد ۷ تعلق می‌گیرد. دامنه نمرات مقیاس بین ۲۰ و ۱۴۰ است. ضریب پایایی مقیاس به روش آلفای کرونباخ در نسخه اصلی برای زیرمقیاس‌ها و نمره کل بین ۰/۸۴ تا ۰/۹۱ و در ایران (شاره و همکاران، ۱۳۹۲) ضریب بازآزمایی کل مقیاس را ۰/۷۱ و ضرایب آلفای کرونباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ گزارش کردند. روایی همزمان این ابزار با مقیاس افسردگی بک^۴ برابر با ۰/۳۹- و روایی همگرایی آن با مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی مارتین و رابین^۵ ۰/۷۵ بود. در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شده است.

۲-۳. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای طبقه‌بندی، پردازش و تحلیل داده‌ها و بررسی فرضیه‌های پژوهش، از نرم‌افزارهای SPSS-25 جهت بررسی شاخص‌های توصیفی و جهت بررسی آزمون مدل مفهومی تحقیق، از روش SmartPLS3 استفاده شد. ابتدا از صحت روابط در مدل‌های اندازه‌گیری با استفاده از معیارهای پایایی و روایی اطمینان حاصل شد و سپس به بررسی و تفسیر روابط موجود در بخش ساختاری پرداخته شد. در مرحله پایانی نیز برازش کلی مدل پژوهش و فرضیه‌ها مورد بررسی قرار گرفتند.

1. Positive Orientation Towards School (POTS)
2. cognitive flexibility
3. Dennis & Vanderwal
4. Beck
5. Martin & Rabin

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت‌شناختی

جدول ۱. آمار جمعیت‌شناختی

پایه	دختر	پسر	مجموع	درصد
هفتم	۳۲	۲۹	۶۱	۳۳
هشتم	۳۵	۳۳	۶۸	۳۶
نهم	۳۰	۲۷	۵۷	۳۱
مجموع	۹۷	۸۹	۱۸۶	۱۰۰
درصد	۴۸	۵۲	۱۰۰	

نتایج جمعیت‌شناختی در جدول ۱ نشان می‌دهد ۱۸۶ نفر در این پژوهش شرکت داشتند که ۸۹ پسر (۴۸ درصد) و ۹۷ دختر (۵۲ درصد) به پرسشنامه‌های توزیع‌شده پاسخ دادند. بیشترین تعداد دانش‌آموزان پاسخ‌دهنده به پرسشنامه، مربوط به پایه هفتم با ۳۶ درصد (۳۵ دختر و ۳۳ پسر) است. دانش‌آموزان پایه هفتم ۳۳ درصد (۳۲ دختر و ۲۹ پسر) و دانش‌آموزان پایه نهم ۳۱ درصد (۳۰ درصد دختر و ۲۷ درصد پسر) از شرکت‌کنندگان در پژوهش را تشکیل دادند.

۳-۲. شاخص‌های توصیفی

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
بهزیستی تحصیلی	۱۱۷/۱۸	۱۹/۲۳
جهت‌گیری مثبت به مدرسه	۱۶۲/۷۹	۱۷/۵۹
انعطاف‌پذیری شناختی	۹۵/۸۰	۱۲/۷۴

جدول ۲ نتایج شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. مطابق نتایج، میانگین متغیر بهزیستی تحصیلی ۱۱۷/۱۸، جهت‌گیری مثبت به مدرسه ۱۶۲/۷۹ و انعطاف‌پذیری شناختی ۹۵/۸۰ به‌دست آمده است. همچنین انحراف استاندارد متغیرها در جدول نشان داده شده است.

۳-۳. بررسی پیش‌فرض‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری

پیش از ارزیابی مدل‌های اندازه‌گیری پیش‌فرض‌های مهم مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ با نرم‌افزار SmartPLS3 شامل برازش مدل اندازه‌گیری، برازش مدل ساختاری و برازش کلی مدل مورد بررسی قرار گرفت.

در این تحقیق، برازش مدل با معیارهای پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا بررسی شد. برای بررسی پایایی، دو معیار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی^۲ (CR) محاسبه شد. مقدار این دو معیار باید بزرگ‌تر یا مساوی ۰/۷ باشد تا پایایی مدل اندازه‌گیری قابل قبول باشد. همچنین روایی پرسشنامه نیز توسط دو معیار روایی همگرا و روایی واگرا بررسی شد. برای ارزیابی روایی همگرا^۳، شاخص میانگین واریانس استخراج‌شده^۴ (AVE) محاسبه شد که مقدار قابل قبول برای آن باید بزرگ‌تر یا مساوی ۰/۵ باشد و برای روایی واگرا^۵ از روش فورنل و لارکر^۶ استفاده شد.

1. structural equation modeling
2. composite reliability
3. convergent validity
4. average variance extracted
5. divergent validity
6. Fornell-Larcker

جدول ۳. آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده

سازه پژوهش	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
جهت‌گیری مثبت به مدرسه	۰/۸۱۹	۰/۸۷۹	۰/۶۴۹
بهزیستی تحصیلی	۰/۸۶۱	۰/۹۰۶	۰/۷۰۶
انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۸۸۹	۰/۹۳۱	۰/۸۱۸

مقادیر به‌دست‌آمده در جدول ۳ نشان داد آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرهای پژوهش بالاتر از ۰/۷ است. همچنین براساس نتایج، مقادیر AVE برای تمام سازه‌ها بیشتر از ۰/۵ است که نشان‌دهنده پایایی و روایی همگرا در مدل پژوهش است. نتایج بررسی روایی واگرا نیز در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. روایی واگرای سازه‌های پژوهش

سازه پژوهش	انعطاف‌پذیری شناختی	بهزیستی تحصیلی	جهت‌گیری مثبت به مدرسه
انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۹۰۴		
بهزیستی تحصیلی	۰/۷۹۶	۰/۸۹۸	
جهت‌گیری مثبت به مدرسه	۰/۷۶۳	۰/۸۰۳	۰/۸۰۶

نتایج روایی همگرا در جدول ۴ نشان می‌دهد جذر میانگین واریانس استخراج شده برای هر یک از سازه‌ها در مقایسه با همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر است؛ بنابراین پرسشنامه‌ها دارای اعتبار کافی است. برای بررسی برازش مدل ساختاری، از معیارهای مقادیر ضریب تعیین (R Square)، ضریب معناداری^۲ Z که در مدل ارائه می‌شود، شاخص ارتباط پیش‌بین^۳ (Q2) و معیار اندازه اثر^۴ (f2) استفاده شد.

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

سازه	مقدار R Square	Q2
بهزیستی تحصیلی	۰/۸۱۳	۰/۵۳۵
انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۶۷۳	۰/۵۱۸

مطابق نتایج جدول ۵، مقدار R Square برای سازه بهزیستی تحصیلی ۰/۸۱۳ و برای سازه انعطاف‌پذیری شناختی ۰/۶۷۳ است که نشان‌دهنده مقدار خوبی است. مقادیر Q2 نشان داد متغیرهای درون‌زای هر دو سازه قابلیت پیش‌بینی تقریباً قوی با سازه‌های مربوط به خود را دارند.

جدول ۶. مقادیر شاخص اندازه اثر (f2)

جهت‌گیری مثبت به مدرسه	انعطاف‌پذیری شناختی	بهزیستی تحصیلی
	۲/۰۸۹	۰/۰۷۵
انعطاف‌پذیری شناختی		۰/۹۲۸

همچنین مقادیر f2 در جدول ۶ نشان‌دهنده اندازه اثر مناسب متغیر جهت‌گیری مثبت به مدرسه بر انعطاف‌پذیری شناختی و انعطاف‌پذیری شناختی بر بهزیستی تحصیلی است.

برای بررسی برازش کلی مدل که هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری را کنترل می‌کند، از معیار GOF^۵ استفاده می‌شود. سه مقدار ۰/۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی کرده‌اند. این شاخص با استفاده از میانگین هندسی شاخص R2 و میانگین شاخص‌های مقادیر اشتراکی قابل محاسبه است.

1. coefficient of determination
2. significance coefficient
3. predictive communication
4. effect size
5. goodness of fit

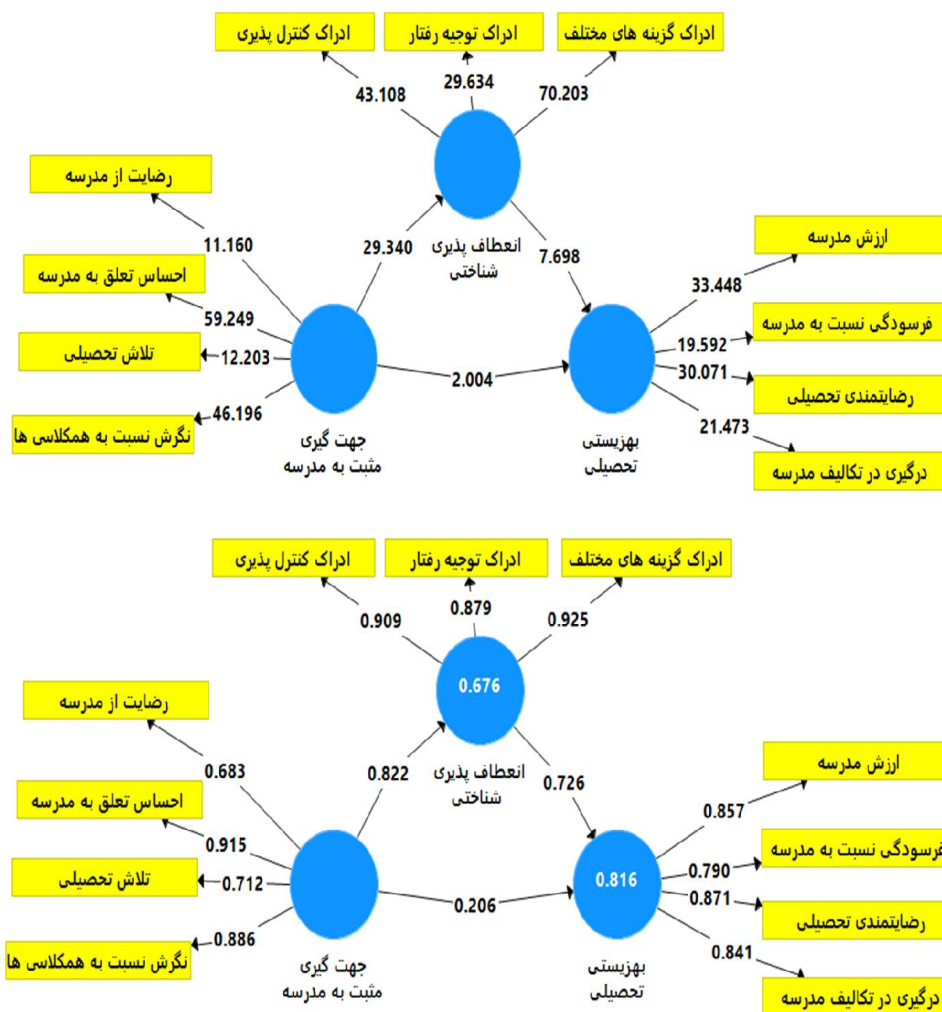
$$GOF = \sqrt{\text{average (Commonality)} \times \text{average (R}^2)}$$

$$GOF = \sqrt{\text{average (} 0.72 * 0.74)} = 0.73$$

با توجه به مقدار به‌دست‌آمده از برازش کلی مدل و مقایسه آن با مقادیر قابل قبول می‌توان گفت مدل کلی از برازش مناسبی برخوردار است.

۳-۴. آزمون مدل ساختاری

پس از تأیید روایی و پایایی، مدل ساختاری تحقیق ارزیابی می‌شود. با استفاده از این مدل می‌توان به بررسی سؤال پژوهش پرداخت. برای آزمون مدل مفهومی و سؤال پژوهش از مدل معادلات ساختاری استفاده شد. شکل‌های ۲ و ۳ مدل‌های خروجی نرم‌افزار SmartPLS3 را نشان می‌دهد.

شکل ۳. نتایج مدل معادلات ساختاری در وضعیت ضرایب معناداری

جدول ۷. تحلیل مسیر اثرات مستقیم بین متغیرهای اصلی پژوهش

فرضیه	ضریب مسیر	مقدار t	مقادیر P	نتیجه
انعطاف‌پذیری شناختی ← بهزیستی تحصیلی	۰/۷۲۶	۷/۶۹۸	۰/۰۰۱	تأیید
جهت‌گیری مثبت به مدرسه ← انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۸۲۲	۲۹/۳۴۰	۰/۰۰۱	تأیید
جهت‌گیری مثبت به مدرسه ← بهزیستی تحصیلی	۰/۲۰۶	۲/۰۰۴	۰/۰۴۶	تأیید

جدول ۸. تحلیل مسیر اثر غیرمستقیم در الگوی پژوهش

فرضیه	ضریب مسیر	مقدار t	مقادیر P	نتیجه
جهت‌گیری مثبت به مدرسه ← انعطاف‌پذیری شناختی ←	۰/۵۹۷	۷/۰۷۳	۰/۰۰۱	تأیید
بهبودی تحصیلی				

با توجه به مقادیر ضرایب معناداری t و ضریب مسیر به‌دست‌آمده در مدل‌های بالا و جدول‌های ۷ و ۸ می‌توان نتیجه گرفت که ضرایب معناداری t از ۱/۹۶ بیشتر است. پس در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه‌های پژوهشی تأیید می‌شوند. همچنین با توجه به مقادیر به‌دست‌آمده در جدول ۸، فرضیهٔ ما مبنی بر تأثیر غیرمستقیم جهت‌گیری مثبت به مدرسه بر بهزیستی تحصیلی با نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی مورد تأیید است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطهٔ جهت‌گیری مثبت به مدرسه با بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان با نقش میانجی انعطاف‌پذیری شناختی در بین دانش‌آموزان متوسطهٔ دوم اول شهرستان مینودشت در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ انجام گرفت. نتایج نشان داد بین جهت‌گیری مثبت به مدرسه بر انعطاف‌پذیری شناختی تأثیر مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج حاکی از تأثیر مثبت و معنادار انعطاف‌پذیری شناختی بر بهزیستی تحصیلی است. به‌علاوه نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری، جهت‌گیری مثبت به مدرسه دارای تأثیر مستقیم و غیرمستقیم بر بهزیستی تحصیلی است. مقدار اثر مستقیم آن ۰/۸۰۳ و مقدار اثر غیرمستقیم آن با وجود متغیر انعطاف‌پذیری شناختی به‌عنوان نقش میانجی ۰/۵۹۷ است. این یافته‌ها با رستگار، صیف و مالکی (۱۳۹۷)، مهنا و طالع‌پسند (۱۳۹۵)، حکمی و شکری (۱۳۹۴)، آزادیان بجنوردی و همکاران (۱۳۹۹)، معینی‌کیا و همکاران (۱۳۹۶)، وانگ و همکاران (۲۰۱۹)، آلم و همکاران (۲۰۱۹)، کیم و همکاران (۲۰۱۹)، آکی-اوزکان و کیران-اسن (۲۰۱۶)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱) و سالم‌القزاییه (۲۰۲۰) همسو است.

در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت جهت‌گیری مثبت به مدرسه می‌تواند بر رشد، تحول و بهزیستی و سازگاری با شرایط توسط دانش‌آموزان اثرگذار باشد. جهت‌گیری مثبت به مدرسه در میزان یادگیری، بهبود افکار، برنامه‌ها، انگیزه‌ها، امیدها و احساسات افراد درمورد آیندهٔ دانش‌آموزان نقش تعیین‌کننده دارد و عواملی مانند نگرش به همکلاسی‌ها، احساس تعلق به مدرسه، رضایت از مدرسه و تلاش تحصیلی تحت تأثیر قرار می‌دهد. وقتی دانش‌آموزان جهت‌گیری مثبتی به محیط مدرسه و کلاس خود داشته باشند، عملکرد بهتر و نگرش‌های مثبت‌تری به آموخته‌ها و همکلاسی‌های خود خواهند داشت و موجب می‌شود رضایت و اشتیاق بیشتری نسبت به مدرسه داشته باشند (درمن و همکاران^۱، ۲۰۰۶). دانش‌آموزانی که امید بیشتری، کارایی و خوش‌بینی بیشتری نسبت به مدرسه دارند، رضایت بیشتری از زندگی و تحصیل خود دارند و شواهد و جهت‌گیری‌های مثبت آن‌ها به مدرسه سبب کاهش پریشانی‌های عاطفی آن‌ها می‌شود (کیم و همکاران، ۲۰۱۹). با توجه به اینکه در کلاس درس و محیط مدرسه تعامل بین دانش‌آموزان اتفاق می‌افتد، احساس تعلق به مدرسه می‌تواند موجب کاهش یا افزایش سطح یادگیری دانش‌آموزان شود. برداشت و نگرش مثبت یا منفی دانش‌آموزان از محیط مدرسه و کلاس درس و همچنین همکلاسی‌ها سبب مطلوب یا نامطلوب بودن احساس تعلق به مدرسه می‌شود. جهت‌گیری مثبت و وجود روابط دوستانه موجب ایجاد احساس پیوند و تعلق نوجوانان به مدرسه می‌شود و از افسردگی، خلق منفی و حتی ترک تحصیل آنان جلوگیری می‌کند (وانگ و همکاران، ۲۰۱۹). درواقع بررسی جهت‌گیری مثبت دانش‌آموزان به مدرسه می‌تواند بهزیستی تحصیلی و انعطاف‌پذیری شناختی آن‌ها را نشان دهد. بهزیستی تحصیلی سبب می‌شود دانش‌آموزان در مدرسه احساس امنیت و سلامتی بیشتری داشته باشند و نگرش مثبت در آنان ایجاد شود. دانش‌آموزانی که نگرش مثبتی به مدرسه دارند، دارای هدف هستند و از رفتن به مدرسه و مطالعهٔ درس لذت می‌برند. بهزیستی تحصیلی آن‌ها زیاد است و اشتیاقی در مطالعهٔ درس دارند. دانش‌آموزانی که از نظر هیجانی و شناختی با یادگیری درگیر هستند، وقت و تلاش بیشتری را صرف مطالعه کردن می‌کنند، به‌طور مناسب با نیازهای تحصیلی خود کنار می‌آیند و به اهداف تحصیلی خود نزدیک می‌شوند، بر مسائل دوران تحصیل فائق می‌آیند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۱). آن‌ها با

مثبت‌گرایی، علاقه‌مندی و تمایل زیاد به جستجو و کنجکاوی، کشف ایده‌های نوین و گسترش اندیشه و عمل می‌پردازند. دانش‌آموزانی که دارای جهت‌گیری مثبتی به مدرسه هستند، توانایی توجه پیاپی به دو هدف هم‌زمان با توجه به مسائل و موانع پیش‌رو در دنیای واقعی را دارند (بورتون و همکاران، ۲۰۱۰). در واقع آن‌ها توانایی کنترل‌پذیری، توجیه رفتار و درک گزینه‌های مختلف را دارند. این دانش‌آموزان برای به‌دست‌آوردن انعطاف‌پذیری به‌دفعات موقعیت را بررسی می‌کنند تا ببینند چگونه تغییر در اهداف می‌تواند موقعیتشان را تغییر دهد.

این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است. در پژوهش حاضر جامعه مورد نظر محدود به شهر مینودشت و دانش‌آموزان متوسطه اول بود؛ بنابراین تعمیم‌پذیری آن به سایر افراد باید با احتیاط انجام گیرد. در این راستا پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی جامعه مورد مطالعه در سطح بزرگ‌تری و گروه‌های سنی دیگری انجام گیرد. همچنین با توجه به اینکه مدل‌یابی معادلات ساختاری روش مبتنی بر همبستگی است، نمی‌توان استنباط روابط علی از نتایج پژوهش داشت. برای استنتاج روابط علی و شفاف‌کردن توالی زمانی بین متغیرهای پژوهش، انجام مطالعات طولی پیشنهاد می‌شود. با توجه به نتایج، پیشنهاد می‌شود معلمان، مربیان و مشاوران مدارس به آموزش راهبردهای افزایش بهزیستی تحصیلی دانش‌آموزان بیشتر توجه نشان دهند و زمینه‌ای را فراهم کنند تا دانش‌آموزان به مدرسه جهت‌گیری مثبتی داشته باشند و بر افزایش انعطاف‌پذیری شناختی آنان تأکید کنند تا از این طریق بر میزان بهزیستی تحصیلی و جهت‌گیری مثبت دانش‌آموزان در مدرسه بیفزایند.

۵. ملاحظات اخلاقی

تمامی اصول اخلاقی در این مقاله در نظر گرفته شده است. شرکت‌کنندگان در جریان هدف پژوهش و مراحل اجرای آن قرار گرفتند. اطلاعات شرکت‌کنندگان کاملاً محرمانه بود و همچنین اختیار ترک پژوهش در صورت تمایل در هر مرحله از آن به آن‌ها داده شده است. کلیه شرکت‌کنندگان با رضایت آگاهانه در پژوهش شرکت کردند و نتایج پژوهش در اختیار ایشان قرار خواهد گرفت.

۶. سپاسگزاری و حمایت مالی

در پایان از همه شرکت‌کنندگان محترمی که وقت خود را به تکمیل داده‌های این پژوهش اختصاص داده‌اند و به پیشبرد آن کمک کردند، سپاسگزاری می‌شود. این مقاله از هیچ نهادی حمایت مالی دریافت نکرده است و هزینه‌های آن از منابع شخصی نویسندگان تأمین شده است.

۷. مشارکت نویسندگان

کلیه نویسندگان از ابتدا تا انتهای مقاله به‌صورت مشارکتی با یکدیگر همکاری کردند و در تمام قسمت‌های مقاله همه نویسندگان مشارکت فعال داشتند.

۸. تعارض منافع

نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع و حمایت مالی ندارند.

منابع

ابوالمعالی، خ. (۱۳۹۶). مقایسه اثربخشی آموزش اجتماعی-عاطفی همکارانه و آموزش ذهن‌آگاهی در افزایش جهت‌گیری مثبت نسبت به مدرسه و مهارت حل مسئله اجتماعی دانش‌آموزان دختر پایه اول دوره اول متوسطه شهر زنجان. *پایان‌نامه دوره دکتری رشته روان‌شناسی تربیتی*، رودهن.

احمدی، م.، هاشمیان، ک.، درتاج، ف.، و ابوالمعالی، خ. (۱۳۹۹). مقایسه اثربخشی آموزش اجتماعی-عاطفی و آموزش ذهن‌آگاهی بر افزایش جهت‌گیری مثبت نسبت به مدرسه. *روان‌شناسی مدرسه*. ۹(۴)، ۲۶-۷. https://jisp.uma.ac.ir/article_1297.html

آزادیان بجنوردی، م.، بختیارپور، س.، مکوندی، ب.، و احتشام‌زاده، پ. (۱۳۹۹). سرمایه‌های تحولی درونی و بیرونی و بهزیستی تحصیلی: نقش واسطه‌ای پایستگی تحصیلی. *روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی*. ۱۶(۶۴)، ۴۳۶-۴۲۵. <https://sanad.iau.ir/Journal/jip/Article/1055142>

آقاجانی، س. آ.، و صمدی فر، ح. (۱۳۹۷). نقش نارسایی شناختی، نارسایی هیجانی و انعطاف‌پذیری شناختی در پیش‌بینی سلامت اجتماعی سالمندان. *تازه‌های علوم شناختی*. ۲۰(۴)، ۶۹-۶۲. <http://icssjournal.ir/article-1-860-fa.html>

حکمی، س.، و شکری، آ. (۱۳۹۴). رابطه بین جهت‌گیری‌های هدف پیشرفت و بهزیستی تحصیلی: الگوی اثرات میانجی‌گر هیجان‌ات پیشرفت. *مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی*. ۵(۱۱)، ۶۵-۳۱. https://jresearch.sanjesh.org/article_19303.html?lang=fa

داوری بیلندی، ص. (۱۳۹۶). بررسی رابطه سرمایه روان‌شناختی با نگرش دانشجویان به مؤلفه‌های برنامه درسی و بهزیستی تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی*، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه پیام‌نور گناباد.

رستگار، ا.، صیف، م. ح.، و مالکی، ر. (۱۳۹۷). مدل علی روابط سبک‌های مدیریت کلاس با بهزیستی تحصیلی با توجه به نقش واسطه‌ای سرمایه‌های روان‌شناختی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*. ۱۸(۵)، ۳۸-۲۵. <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4443-fa.html>

سلطانی، ا.، شاره، ح.، بحرینیان، س. ع.، و فرمانی، ا. (۱۳۹۲). نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری شناختی در ارتباط بین سبک‌های مقابله‌ای و تاب‌آوری با افسردگی. *پژوهنده*. ۱۸(۲)، ۹۶-۸۸. <http://pajoohande.sbm.ac.ir/article-1-1518-fa.html>

سیفی، س.، ابراهیمی قوام، ص.، عشایری، ح.، فرخی، ن.، و درتاج، ف. (۱۳۹۶). اثر یادگیری سازگار با مغز بر انعطاف‌پذیری شناختی و توجه انتخابی دانش‌آموزان. *تازه‌های علوم شناختی*. ۱۹(۳)، ۶۱-۵۰. <http://icssjournal.ir/article-1-546-fa.html>

شادمان سادات محله، م. (۱۳۹۳). مقایسه انعطاف‌پذیری شناختی، نظریه ذهن و سیستم‌های مغزی-رفتاری در افراد مصروع و غیرمصروع. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی*، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز.

طهماسب‌زاده شیخ‌لار، د. (۱۳۹۹). رابطه معلم رهبری با سرزندگی تحصیلی، هیجان‌ات تحصیلی و بهزیستی تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه. *فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*. ۵(۵۹)، ۱۸۶-۱۶۹. https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_11410.html

فروندیان، پ.، ابوالمعالی، خ.، و هاشمیان، ک. (۱۳۹۸). پیش‌بینی جهت‌گیری مثبت نسبت به مدرسه براساس یادگیری اجتماعی-هیجانی و رابطه والد-فرزند با میانجی‌گری ساختار انگیزشی. *فصلنامه تعالی مشاوره و روان‌درمانی*. ۸، ۷۳-۵۵. <https://sanad.iau.ir/Journal/jci/Article/931735>

قدم‌پور، ع.، حیدریانی، ل.، برزگر بفرویی، م.، و دهقان منشادی، م. (۱۳۹۷). بررسی نقش امید تحصیلی و حمایت عاطفی ادراک‌شده در پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی. *پژوهش در آموزش علوم پزشکی*. ۱۰(۳)، ۵۷-۴۷. <https://rme.gums.ac.ir/article-1-690-fa.html>

کریمی، ر.، شریفی، ط.، نیکخواه، م.، و غضنفری، ا. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر آموزش خوددلسوزی شناختی بر بهزیستی تحصیلی. *راهنده‌های آموزش در علوم پزشکی*. ۱۱(۴)، ۲۲-۱۸. <http://edcbmj.ir/article-1-1466-fa.html>

مرادی، م.، سلیمانی خشاب، ع.، شهاب‌زاده، ص.، صباغیان، ح.، و دهقانی‌زاده، م. ح. (۱۳۹۵). آزمون ساختار عاملی و سنجش همسانی درونی نسخه ایرانی پرسشنامه بهزیستی تحصیلی. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*. ۷(۲۶)، ۱۴۸-۱۳۳. https://jem.atu.ac.ir/article_7549.html

- معینی کیا، م.، زاهد بابلان، ع.، جبارنژاد شوطی، ر.، عظیم‌پور، ا. (۱۳۹۶). پیش‌بینی نگرش دانش‌آموزان نسبت به مدرسه براساس کیفیت زندگی در مدرسه و ادراک از کلاس درس. *پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی*. ۳۲-۲۱، (۳/۵).
https://etl.journals.pnu.ac.ir/article_4496.html
- مهنا، س.، و طالع‌پسند، س. (۱۳۹۵). رابطه بین حمایت‌های محیطی و خودآگاهی هیجانی با درگیری تحصیلی: نقش میانجی بهزیستی تحصیلی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*. ۱۶، ۴۲-۳۱.
<http://ijme.mui.ac.ir/article-1-3795-fa.html>
- هدایت، ف.، و صادق‌زاده، ص. (۱۳۹۹). رابطه ارتباط با مدرسه و بهزیستی تحصیلی با هیجانات تحصیلی با نقش واسطه‌ای سرزندگی تحصیلی. *رویکردی نو بر آموزش کودکان*. ۲(۲)، ۲۱-۸.
https://journal.iocv.ir/article_107584.html
- هنرپروران، ن. (۱۳۹۶). اثربخشی رویکرد تلفیقی ایماگوتراپی و رابطه با ابژه بر کنترل عواطف زوجین خیانتکار. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*. ۸(۲۷)، ۲۸-۱۵.
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.22285516.1396.8.27.2.7>

References

- Abul Ma'ali, Kh. (2017). Comparison of the effectiveness of cooperative social-emotional training and mindfulness training in increasing positive orientation towards school and social problem solving skills of female students in the first grade of the first year of secondary school in Zanjan city. *Doctoral Thesis in the Field of Educational Psychology*, Roudhen. (In Persian)
- Ahmadi, M., Hashmian, K., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2021). Effectiveness of social-emotional learning vs mindfulness training in increasing positive orientation towards school. *Journal of School Psychology*, 9(4), 120-133. https://jisp.uma.ac.ir/article_1297.html?lang=en (In Persian)
- Aghajani, S., & Samadifard, H. R. (2019). The role of cognitive failures, alexithymia and cognitive flexibility in predicting the social health of elderly. *Advances in Cognitive Sciences*, 20(4), 62-69. <http://icssjournal.ir/article-1-860-en.html> (In Persian)
- Ahmadi, M., Hashmian, K., Dortaj, F., & Abu Abolmaali, Kh. (2020). Effectiveness of social-emotional learning vs mindfulness training in increasing positive orientation towards school. *Journal of School Psychology and Institutions*, 9(4), 7-26. <https://doi.org/10.32598/JSPI.9.4.10>. (In Persian)
- Akçay-Özcan, D., & Kiran-Esen, B. (2016). The investigation of adolescent's cognitive flexibility and self-efficacy. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(24), 1-10. <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/>
- Alm, S., Brolin Låftman, S., Sandahl, J., & Modin, B. (2019). School effectiveness and students' future orientation: A multilevel analysis of upper secondary schools in Stockholm, Swede. *Journal of Adolescence*, 70(1), 62-73. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2018.11.007>
- Alm, S., & Låftman, S. B. (2016). Future orientation climate in the school class: Relations to adolescent delinquency, heavy alcohol use, and internalizing problems. *Children and Youth Services Review*, 70, 324-331. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.09.021>
- Azadian Bojnordi, M., Bakhtiarpour, S., Makvandi, B., & Ehteshamzadeh, P. (2020). Internal and external developmental assets and academic well-being: The mediating role of academic buoyancy. *Journal of Developmental Psychology Iranian Psychologists*, 16(64), 426-436. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/jip/Article/1055142> (In Persian)
- Bertiz, Y., & Karoğlu, A. (2020). Distance Education Students' Cognitive Flexibility Levels and Distance Education Motivations. *International Journal of Research in Education and Science*, 6(4), 638-648. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1271239>
- Bilgiç, R., & Bilgin, M. (2016). Analysis of the relationship between the cognitive flexibility levels and decision strategies in adolescents based on sex and education level. *Uşak University Educational Research Journal*, 2(2), 39-55. <https://paper.researchbib.com/view/paper/99377>

- Burton, N. W., Pakenham, K. I., & Brown, W. J. (2010). Feasibility and effectiveness of psychosocial resilience training: a pilot study of the READY program. *Psychology, Health & Medicine, 15*(3), 266–277. <https://doi.org/10.1080/13548501003758710>
- Davari Bilandi, S. (2017). Examining the relationship between psychological capital and students' attitudes towards the components of the curriculum and academic well-being of nursing students at gunabad University of Medical Sciences. *Master's Thesis*, University of the message of light gunabad. (In Persian)
- Dennis, J. P., & VanderWal, J. S. (2010). The cognitive flexibility inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive Therapy Research, 34*(3), 241-53. <https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4>
- Dorman, J. P., Fisher, D. L., & Waldrip, B. G. (2006). Learning environments, students' perceptions of assessment, academic efficacy and attitudes to science: A LISREL analysis. In D. Fisher, & M. S. Khine (Eds.), *Contemporary Approaches to Research on Learning Environments* (pp. 1-28). World Scientific Publishing.
- Fernoudian, P., AbuAl-Ma'ali, Kh., & Hashemian, Q. (2019). Predicting positive orientation towards school based on social - emotional learning and parent-child relationship with motivational structure mediation. *Counseling and Psychotherapy, 8*, 55-73. <https://sanad.iau.ir/en/Journal/jci/Article/931735> (In Persian)
- Ghadampour, E., Heidaryani, L., Barzegar-Bafroui, M., & Dehghan-Menshadi M. (2018). The role of academic hope and perceived emotional support in predicting academic welfare. *Research in Medical Education, 10*(3), 47-57. <https://rme.gums.ac.ir/article-1-690-en.html> (In Persian)
- Hedayat, F., & Sadegzade, S. (2020). The relationship between the connect with school and academic well-being with academic emotions through mediating academic buoyancy among students. *Journal of new to Children Education, 2*(2), 8-21. https://journal.iocv.ir/article_107584.html (In Persian)
- Holopainen, L., Lappalainen, K., Junttila, N., & Savolainen, H. (2012). The role of social competence in the psychological well-being of adolescents in secondary education. *Scandinavian Journal of Educational Research, 56*(2), 199–212. <https://doi.org/10.1080/00313831.2011.581683>
- Honarparvaran, N. (2017). The effectiveness of the combined approach of imagotherapy and relationship with the object on the control of emotions in unfaithful couples. *Psychological Methods and Models, 8*(27), 15-28. https://jpmmm.marvdasht.iau.ir/article_2412.html?lang=en (In Persian)
- Kaçay, Z., Güngör, N. B., Soyer, F. (2021). The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Effect of Empathic Tendency on Teacher Professionalism. *International Journal of Psychology and Educational Studies, 8*(1), 124-134. <https://doi.org/10.17220/ijpes.2021.8.1.167>
- Kaptanbaş-Gürbüz, E., & Sezgin-Nartgün, Ş. (2018). Cognitive flexibility and self-efficacy levels of pedagogical formation program students. *The Journal of International Social Research, 11*(55), 628-640. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/cognitive-flexibility-and-self-efficacy-levels-of-pedagogical-formation-program-students.pdf>
- Karami, R., Sharifi, T., Nikkhah, M., & Ghazanfari, A. (2018). The Effect of Educating Cognitive Self-compassion on Academic Well-being. *Education Strategies in Medical Sciences (ESMS), 11*(4), 17-22. <http://edcbmj.ir/article-1-1466-en.html> (In Persian)
- Kim, E., Furlong, M., & Dowdy, E. (2019). Adolescents' personality traits and positive psychological orientations: Relations with emotional distress and life satisfaction mediated by school connectedness. *Child Indicator Research, 12*, 1951-1969. <https://doi.org/10.1007/s12187-019-9619-y>
- Krischler, M. (2020). Nclusive education in luxembourg: Implicit and explicit attitudes toward inclusion and students with special educational needs. *International Journal of Inclusive Education, 24*(6), 597-615. <https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1474954>

- Moeinikiauma, M., Zahed babelan, A., Jabbarzadeh Shoti, R., & Azimpoor, E. (2017). Prediction attitude towards school based on the quality of school life and perception of the classroom. *Research in School and Virtual Learning*, 5(3), 21-32. https://etl.journals.pnu.ac.ir/article_4496.html (In Persian)
- Özcan, A. D., & Esen, B. K. (2016). The investigation of adolescents 'cognitive flexibility and self-efficacy. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(24), 1-10. Link
- Ramberg, J., Låftman, S. B., Fransson, E., & Modin, B. (2018). School effectiveness and truancy: A multilevel study of upper secondary schools in Stockholm. *International Journal of Adolescence and Youth*. 18(9), 185-198. <https://doi.org/10.1080/02673843.2018.1503085>
- Rastegar, A., Seyf, M. H., & Maleki, R. (2018). The causal model of the relationship between classroom management styles and academic rehabilitation with focus on mediating role of psychological capitals. *Iranian Journal of Medical Education*, 18, 25-38. <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4443-en.html> (In Persian)
- Sahraei, S., Shokri, O., Khanbani, M., & Hakimi Rad, E. (2018). Relationship between academic self-efficacy beliefs with academic well-being: the role of academic stress and achievement emotions. *Educational Psychology*, 14(49), 53-84. <https://doi.org/10.22054/jep.2019.10366.1388> (In Persian)
- Saifi, S., Ebrahimi Ghavam, S., Ashaeri, H., Farrokhi, N., & Dortaj, F. (2017). The effectiveness of a brain compatible learning on cognitive flexibility and selective attention of students. *Advances in Cognitive Sciences*, 19(3), 51-61. <http://icssjournal.ir/article-1-546-en.html> (In Persian)
- Salem Algharaibeh, S. (2020). Cognitive flexibility as a predictor of subjective vitality among university students. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 15(5), 923-936. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1274181.pdf>
- Shadman Sadat Mahaleh, M. (2014). Comparison of cognitive resilience, mind theory and brain-behavioral systems in both intoxicated and non-intoxicated individuals. *Master's thesis*, martyred civil University of Azerbaijan. (In Persian)
- Tahmasbzadeh Sheikhlari, D. (2020). Leader teacher relationship with academic vitality, academic excellence and academic well-being in high school students. *Journal of Modern Psychological Research*, 15(59), 169-186. https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_11410.html?lang=en (In Persian)
- Tuominen-Soini, H., Salmela-Aro, K., & Niemivirta, M. (2012). Achievement goal orientations and academic well-being across the transition to upper secondary education. *Learning and Individual Differences*, 22(3), 290-305. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2012.01.002>
- Thuyvy, T. N., & Deci, E. L. (2016). Can it be good to set the bar high? The role of motivational regulation in moderating the link from high standards to academic well-being. *Learning and Individual Differences*, 45, 245-251. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2015.12.020>
- Tüfekçibaşı, S., & Mustafa, Ş. (2020). Investigation of the relationship between cognitive flexibility levels and personal features of university students seda. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 1(1), 142-151. <https://doi.org/10.17220/ijpes.2020.02.013>
- Wang, X., Liu, X., & Feng, T. (2021). The continuous impact of cognitive flexibility on the development of emotion understanding in children aged 4 and 5 years: A longitudinal study. *Journal of Experimental Child Psychology*, 2(22), 20-33. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2020.105018>
- Wong, T., MarieParent, A., & Konishi, C. (2019). Feeling connected: The roles of student-teacher relationships and sense of school belonging on future orientation. *International Journal of Educational Research*, 94, 150-157. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.01.008>